

Gyertya a színpadon

Fuvolaantológia – Matuz Gergely hangversenye a Fészek Művészklubban, Gyöngyössy Zoltán emlékére. 2012. január 16.

Danczi Csaba László

2012. 01. 27. 17:18

Nem szeretem a halottakat zargatni, s mivel nem ismertem közelebbről Gyöngyössy Zoltán fuvolaművészt, nem kívántam nekrológot írni amikor megtudtam, hogy december 29-én autóbaleset áldozata lett. A sors azonban úgy hozta, hogy mégsem kerülhetem meg az ő halálhírét.

Miután hosszasan beszélgettünk Matuz Gergely fuvolaművésszel és elkészült vele az interjú, megtudtam hogy önálló fuvolaestet ad a Fészek klubban. Márpedig kortárs zenei érdeklődésem és a személyes ismeretség illővé tette, hogy megjelenjek ezen a koncerten, és írjak az eseményekről.

Gyöngyössy Zoltán nem csak nemzetközi hírű fuvolaművész volt, hanem Matuz Istvánnal egyetemben részben neki köszönhető a fuvola játéktechnikáinak kibővítése. Leginkább ezért volt érdekes ez a koncert számomra, hiszen az elhunyt mester emlékére nem más játszott most, mint Matuz István fia, Gergő.

A Fészek Művészklubban rendszeresen tartanak előadásokat kortárs zeneszerzők műveiből, s ahogy szinte mindig, most is szinte kizárólag szakmai közönség gyűlt össze. Mivel a koncertterem kicsi, persze megtöltik a nézőteret, de nem árt tudni, hogy ez is csak usque 20-30 személyt jelent. Az érdekes leginkább az számomra, hogy milyen a közönség összetétele.

Viszonylag gyakran járok ide kortárs koncertekre, ezért világosan látom, hogy az összetétel elsősorban attól függ, hogy ki(k)nek a műveit játsszák. Ezúttal a műsor azonban összezavarta a szokásos rendszert, tekintve hogy az elhunyt fuvolaművész nem volt éppen fiatal, a megemlékezés alkalmával játszott művek pedig valamivel fiatalabb, de azért mégis, vegyes korosztályú szerzők tollából álltak össze, ahogy a fellépő művész, Matuz Gergely is egyrészt Gyöngyössy kortársának, Matuz Istvánnak a fia, s így nyilvánvalóan köthető az idősebb generációhoz, ám életkora alapján mégis a fiatalok közé tartozik.

Nos, nem húzom tovább az időt, a koncert egyik meglepetése az volt, hogy a közönség nagy része "szemtelenül" fiatal volt, bár a játszott művek szerzői nagyrészt a köztes generációból származtak, talán egyetlen kivétellel. A kivétel pedig nem más volt, mint Nagy Ákos, akivel éppen egy hosszabb interjúsorozaton dolgozom.

Nem tudom mennyire világos, ezért megpróbálom egyértelművé tenni: ebben a kritikában több oldalról is érdekelt, és ezért elfogult vagyok. Ráadásul képtelenségnek tartom azt, hogy egy-egy zeneszerzőről kritikát mondjak egyetlen elhangzott mű alapján, szóval a fő problémám most az, hogy egyáltalán mit kritizálok most?

Nem vagyok különösebben járatos a fuvola irodalomban, s bár nagyon szeretem a hangszer hangját, azt sem mondhatom, hogy alaposabban ismerném ezt a hangszert. Talán ezért is ért meglepetésként, hogy amit most hallottam, az nagyrészt nem az volt, amit fuvolajáték címszó alatt vártam.

Szigeti István konferált, és ahogy beszélt, a koncert valahogy személyessé vált. Nem tudom, értik-e? Arról beszélek, hogy nem nekrológot adott, nem a szomorú emlékeket hozta fel, pontosabban a halál ténye szinte meg sem jelent a beszédében. Anekdotázott, felelevenítette a távol lévő személyt, élővé tette az előadást.

Az első mű, Gémesi Géza *Litania quieta* nagyjából az volt, amit ebben a koncertteremben megszoktam. Felcsendül egy dallam, ami nem túl szép de nem is csúnya, hosszas kitérőket tesz és visszatéréseket, de alapvetően nem értem, hogy az egész mire jó. Mintha a fuvolista a megszokottnál kissé összeszedettebben gyakorolna.

Aztán a második műtől kezdve (Szigeti: *Ritornelli*) kezd értelmet nyerni az egész. Úgy értem olyan fuvolahangokat kezdek hallani, amit eddig még sosem. A fuvolista olyan játéktechnikákat alkalmaz, hogy ha nem látnám, talán el sem hinném, hogy még ez is fuvola.

A folyamat számomra Nagy Ákos művénél (*Ame no nori fue*) érte el a csúcst, ugyanis itt Gergely (fizikailag!) szétszedte a fuvolát, és úgy fújta, hogy ilyet még nem láttam, nem hallottam.

Talán megszoktam az új hangzást, de ehhez képest már nem sok újat hoztak Tóth Péter és Madarász Iván művei. Vagy, hogy mégse legyenek igazságtalan, talán a telítődés jött el. Nem volt hosszú koncert, talán egy óra lehetett, de ha kedves olvasóm elképze, hogy ennyi ideig egyetlen fuvolát hall, akkor megérti, hogy mit értek itt telítődés alatt.

Azt hiszem, épp jókor ért véget a koncert ahhoz, hogy kellemes emlékekkel távozzak. Némi várakozás után gratuláltam, őszintén gratuláltam a művésznek, és távoztam.

Nem úgy, mint Gyöngyössy Zoltán. Vele szemben, én szinte biztos vagyok abban, hogy még visszatérek ebbe a koncertterembe, hogy hallom még Matuz Gergely fuvolajátékát. Vele szemben, én teljesen biztos vagyok abban, hogy sohasem leszek annyira jelen itt, mint amennyire Gyöngyössy Zoltán jelen volt, és jelen van.

A színpad jobb szélén egy gyertya állt, amit a koncert elején Szigeti István meggyújtott. Ennek a pici lángnak a lobogása szimbolizálta Gyöngyössy lelkét, amely betölti a teret, amely összeköti a távot és közelt, a múltat és jelent, az idős és fiatal zenész nemzedéket.

Lobogjon ez a láng örökké!

A műsoron:

1. Gémesi Géza: *Litania quieta*
2. Szigeti István: *Ritornelli*
3. Szigeti István: *Bezsongva*
4. Láng István: *Canto*
5. Nagy Ákos: *Ame no nori fue*
6. Tóth Péter: *Cyrano utolsó levele*
7. Madarász Iván: *FürZogy*
8. Madarász Iván: *Amit Hamlet nem mondott el Oféliának*

Matuz Gergely középfokú zenei tanulmányait 1990-től a Kecskeméti Kodály Zoltán Zeneművészeti Szakközépiskolában, a Budapesti Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskolában és a Weiner Leó Zeneművészeti Szakközépiskolában végezte, Csetényi Gyula és Dratsay Ákos irányítása alatt.

Érettségi után a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Budapesti Tanárképző Intézetének hallgatója volt két évig, majd a Debreceni Egyetem Konzervatóriumának szintén két évig, ahol főiskolai oklevelet szerzett. Egyetemi diplomáját Szegeden szerezte.

1996-ban megalapította a Marcato Együttest, amely alapvetően a kortárs zenére specializálódott. Tanári diplomája mellé aztán 2010-ben elvégezte a debreceni fúvoskarnagy szakot is, jelenleg pedig a Pilisborosjenői Művészeti Iskola tanára.

Hétszeres Artisjus díjas a magyar kortárszene terjesztéséért. Számos rádió- és TV felvételt készített, a Hungarotonnál több lemeze jelent meg.

Itthon és külföldön egyaránt foglalkoztatott koncertező művész.

A cikket a következő címen találhatja meg: <http://www.prae.hu/articles.php?aid=4573>